

Witold Lenart

**Edukacja : pierwszy i ostatni krok ku
racjonalnej gospodarce odpadami**

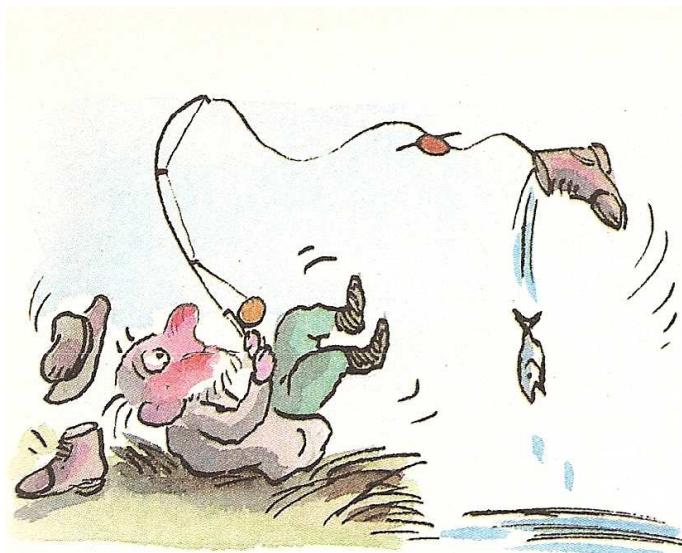
Dlaczego pierwszy krok?

Ustawa wreszcie będzie

Każdy system, który wybierze Rada Gminy
wymaga:

- wsparcia społecznego
- kontroli społecznej od chwili powstania
 - permanentnych działań społeczno-samorządowych udoskonalających go w kierunkach zgodnych z zasadami ZR

Dowcip odpadowy, wieloznaczny

Nie budowniczym
i możnowładcom,
ale najczęściej zawdzięczamy
tym bezimiennym z przeszłości,
którzy nie wleźli do wszystkich
lasów, na wszystkie góry, do
jaskiń, nor, gniazd i wodnych toni
pozostawiając tam nieład i śmieci

Źródła postaw związanych z gospodarowaniem odpadami

- diagnoza postaw 20,50,20 +/- 10
- syndrom zsypu,
- zwyciężający konsumeryzm: pokłosie uwolnienia rynku i nieustająca fascynacja opakowaniem : dosłownie i w przenośni; fastfudojadztwo, cateringowanie, boxsetciarstwo itd
- niewiara w segregację *in situ*

Potępienie głupoty

Źródła postaw związanych z
gospodarowaniem odpadami

**Fundamentalna niewiedza dotycząca
odpadów:**

Ile śmieci na dobę?

Jaka jest gęstość świeżych śmieci?

Ile kosztuje poprawne zagospodarowanie
odpadów komunalnych a ile ich zwykłe
usuniecie; 100 i 60 zł rocznie

**Najcenniejsze dobro
jakim możesz
obdarować
potomnych bliźnich
to te bogactwa natury,
z których zrezygnujesz**

Merytoryczne cele racjonalnej gospodarki odpadami a ekologiczna świadomość potrzeby ich wypełniania

- Odpady, zagrożenie niemożliwe do usunięcia jak hałas
- Ograniczenie jednostkowej masy odpadów; *długopis, krem do golenia, butelka z mocną szyjką, wartość czystego krajobrazu, pieniądze w śmieciach*
- Wydzielanie i odrębne postępowanie z biotoną
- Związek poziomu unikania i segregacji odpadów z opłatami i innymi kosztami usuwania i zagospodarowywania

Czy to dobrze,
że wciąż nie płacimy za
śmieci, deponowania
których skutki **dosięgną**
naszych prawnuków

**Schematy i „chwyty” edukacyjne służące
promocji racjonalnej gospodarki odpadami**

- a. Poznaj swoje śmieci
- b. Dwie ręce
- c. Zasada 6 X U i jej praktyczna implikacja
- d. Kompost i sympatia do dżdżownic
- e. Edukacja składowiskowa, w tym autopsyjna
- f. Rola lokalnych realiów odpadowych w opracowywaniu programów edukacji ekologicznej

U U U U U U U

PORCZY WIE ODMA WIAJ	NIKAJ	ŻYWAJ POW TÓRNIE
TYLIZUJ	NIESZ KODLI WIAJ	CZ SIĘ

Sposoby budowy nośnych scenariuszy,
unikanie ogólnikowej sztampy i
„budzenia sumienia u obudzonych”

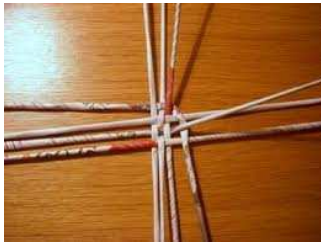
- zatrważające: *zasypana kolumna, puszki do księżycy, uduszone foki*
- motywujące: *konkursy, sprzątanie świata, społeczne punkty gospodarowania odpadami wielkogabarytowymi*
- autopsyjne i segregacyjne
- detektywistyczne *mapy śmieci*
- refleksyjne: *łyżka, pióro wieczne*
- zabawowe i praktyczne: *cuda ze śmieci*

Wyobrażenia zagrożenia

Papierowa wiklina

**Wszystkie twoje
zachcianki
kończą się także
u ciebie w domu,
chyba że ich owoc
wyrzucisz**

Zasady organizacji edukacji odpadowej

- Inicjacja odpowiedzialności za porządek
- Kontrola przyjętych i wdrożonych zasad i obowiązków
- Związki z pozostałymi problemami ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju: różnorodność biologiczna, ochrona klimatu, krajobrazu, zasobów wodnych, bezpieczeństwo ekologiczne

Czy może być pożytek z góry śmieci?

A może wiatry
wieją coraz
silniej by
pozamiatać
nasze śmieci?

Ocena stanu edukacji odpadowej w Polsce; sukcesy, **braki**, bariery i perspektywy

- Szczupła wyobraźnia autorów i odbiorców
- Mizeria dobrych programów regionalnych
- Niedostatek wiarygodnych partnerów: może staną się nimi gminy
- Akcyjność
- Trywializacja zadań dla szkolonych
- Typowa dla Polski hermetyzacja projektów i wzorców
- Wciąż małe i płytkie zainteresowanie mediów

Wyobraźnia przyrodnicza

Ostatni krok

- Wsparcie społeczne przyjętego planu
- Wyeliminowanie artefaktów: *miejsca i sposoby segregacji, niższe koszty dla ...*
- Akceptacja kontroli i organów kontrolnych (SMiG?)
- Powołanie kontroli społecznej (SOP?)
- Zmiana postaw immisyjnych
- Doskonalenie w pętli Deminga

Jak łapać pokątnych śmieciarzy?

Pomimo licznych
podobieństw
koza
to nie odkurzacz